Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

Педагогічна наука і освіта XXI століття

Науково-методичний журнал

Випуск 5

Засновано у 2023 році

Рівне – 2025

УДК 37: 001 «20»
П 24

Педагогічна наука і освіта XXI століття: науково-методичний журнал. Вип. 5. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т; упоряд.: Г. П. Пустовіт; ред. кол.: Г. П. Пустовіт, Н. О. Остапчук та ін. Рівне: РДГУ, 2025. 422 с.

Тематична спрямованість наукового фахового видання. Спеціальності, за якими видання публікує наукові праці: А1 Освітні науки; А2 Дошкільна освіта; А3 Початкова освіта; А4 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями); А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями); А6 Спеціальна освіта; А7 Фізична культура і спорт.

Наказом Міністерства освіти і науки України № 920 від 26.06.2024 р. електронний науково-методичний журнал РДГУ «Педагогічна наука і освіта XXI століття» включений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі А Освіта (спеціальності – А1, А2, А3, А4, А5, А6, А7).

Фаховий електронний науково-методичний журнал РДГУ «Педагогічна наука і освіта XXI століття» індексується міжнародною наукометричною базою даних Index Copernicus International: https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=133628

Редакційна колегія

Головний редактор: **ПУСТОВІТ Григорій Петрович**, доктор наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

Заступник головного редактора: **ОСТАПЧУК Наталія Олександрівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

Члени редколегії

ANDROSZCZUK Irena, доктор габілітований, професор, професор кафедри Педагогіки праці та андрагогіки Академії педагогіки спеціальної імені Марії Ґжеґожевської у Варшаві (Республіка Польща).

ВИХРУЩ Анатолій Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови, Тернопільський національний медичний університет імені І. Горбачевського (м. Тернопіль, Україна).

GLUCHMAN Vasil, PhD, професор філософії та етики, декан факультету мистецтв Пряшівського університету (Словаччина);

ДИЧКІВСЬКА Ілона Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Пониманської, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

КОБИЛЯНСЬКИЙ Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет (м. Вінниця, Україна).

КОЛЯДА Наталія Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (м. Умань, Україна).

КУЧАЙ Тетяна Петрівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та психології, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II (м. Берегове, Україна).

ПАВЕЛКІВ Катерина Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

PELEKH Yurii, доктор габілітований, професор, професор кафедри шкільної педагогіки педагогічного факультету Жешувського університету (Республіка Польща),

ПЕТРЕНКО Оксана Борисівна, доктор педагогічних наук, професор, проректор з інноваційної діяльності і міжнародного співробітництва, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

POBIRCHENKO Natalia, доктор габілітований, професор, професор надзвичайний на факультеті суспільних та гуманітарних наук Державного вищого навчального закладу імені Вітелона в Легніци (Республіка Польща).

САВЧУК Борис Петрович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітній технологій ім. Б. Ступарика, Карпатський національний університет імені Василя Стефаник" (м. Івано-Франківськ, Україна).

СЯСЬКА Інна Олексіївна, доктор наук, доцент, завідувачка кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

ЮЗИК Ольга Протасівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

БАЛІКА Людмила Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

BILAVYCH Ivan, доктор філософії, PhD, викладач І клініки анестезіології і інтенсивної терапії, Варшавський медичний університет (Республіка Польща).

ГУДОВСЕК Оксана Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

КАЗАНІШЕНА Наталія Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри біології та екології, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (м. Кам'янець-Подільський, Україна).

КІНДРАТ Вадим Кирилович, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедрою теорії і практики фізичної культури і спорту, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

КОСТОЛОВИЧ Тетяна Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

ПЕТРЕНКО Сергій Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та моделювання, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

REBISZ Slawomir, доктор освітнього менеджменту, доцент, доцент кафедри досліджень школи і медіа, Жешувський університет (Польща);

SKWAREK Beata, доктор наук гуманітарних, доцент факультету суспільних і гуманітарних наук Державного вищого навчального закладу імені Вітелона в Леґніци (Республіка Польща).

ЦІПАН Тетяна Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання, Рівненський державний гуманітарний університет (м. Рівне, Україна).

Упорядники: проф. Пустовіт Г. П., проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С., доц. Баліка Л. М., Бабяр А. А.

Науково-бібліографічне редагування: наукова бібліотека РДГУ.

Оприлюднено за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 30 жовтня 2025 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2025

ЗМІСТ

Вихрущ А. Методологічна культура аспірантів: теорія та практика **7**
Журба К. Військово-патріотичне виховання старшокласників в умовах війни **17**
Zvaruch I. Artificial intelligence of learning the foreign language **29**
Пустовіт Г., Петренко І., Шалівська Ю. Стратегічні концепти формування професійно-педагогічної компетентності викладача закладу вищої освіти **39**
Кравченко О., Сафін О., Мась Н. Професійні вимоги до фахівця з каністерапії за рубежем **50**
Пантюк Т., Микитин О., Дроздовська М., Ключник Г., Комарницька О. Інклюзивне освітнє середовище закладу дошкільної освіти як детермінанта природовідповідного розвитку дитини **68**
Petrenko O., Kiziuk O. Pragmatics of translating gender-oriented advertising **79**
Юзик О. Технологія цифрового залучення здобувачів вищої освіти спеціальностей А2 Дошкільна освіта та А4 Середня освіта до створення власного медіаконтенту **88**
Баліка Л., Бричок С., Філоненко Р. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти у процесі вивчення дисциплін педагогічного циклу **99**
Білецький В., Присяжнюк І., Сяська Н. Математичні підходи у STEM-освіті **110**
Бондар І. Мотиваційно-ціннісний складник професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі історичної та громадянської освіти **122**
Ваколюк А., Чепурка О. Роль ігрових технологій у формуванні здоров'язбережувальної компетентності учнів молодшого шкільного віку **130**
Вінтоняк О. Рівнева та галузева структуризація професійної підготовки фахівців у педагогічних училищах і коледжах України (кінець XX – початок XXI століть) **141**
Генсіцька-Антонюк Н., Сяська Н. Розв'язування компетентнісних задач на уроках математики **155**

STRATEGIC CONCEPTS FOR DEVELOPMENT PROFESSIONAL-PEDAGOGICAL COMPETENCE OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION LECTURER

Hryhorii PUSTOVIT
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Head at the Theory and Methods of Education Department of
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0001-7754-0249
e-mail: h.pustovit@gmail.com
Inna PETRENKO
Doctor of Philosophy,
Associate Professor at the Department of Theory and Methods of Education
of the Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0003-2320-6100
e-mail: inna.petrenko@rshu.edu.ua
Yuliya SHALIVSKA
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Theory and Methods of Education,
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0001-5435-569X
e-mail: yuliia.shalivska@rshu.edu.ua

Abstract. The article analyzes the results of solving the problem of forming the professional-pedagogical competence of a higher education institution teacher. The determining role of contradictions in the processes of modernization of domestic higher education is characterized. An analysis of the latest research on the specified problem has been carried out. An analysis of the latest research on the specified issue has been conducted. It has been determined that the professional-pedagogical competence of a higher education institution instructor is a complex personal integrative-dynamic formation, the essence of which lies in its multifaceted nature and polyfunctional structure.

It reflects not only the volume of accumulated scientific and professional knowledge, but also the skills, abilities, and experience of their effective use during the implementation of professional functions in a higher education institution. The essential characteristics of the studied phenomenon and its components have been actualized, such as: educational-informational, research-experimental, communicative-managerial, psychological-pedagogical, reflective-projective. The strategic concepts for the formation of the researched phenomenon have been characterized, which envisage the implementation of the institution's own strategy for high-quality educational activities; the introduction of multi-subjectivity, multi-levelness, and multi-dimensionality of final educational outcomes; the realization of systemic scientific, educational, and innovative activities; the effective implementation of the internationalization strategy for the educational space; the formation of a specialist with an innovative type of thinking and an innovative type of culture; the formation of high professional functionality of the lecturer; the increase in the level of communicativeness of the university's educational environment; the enhancement of the level of fundamentality in the professional training of future specialists.

Keywords: professional-pedagogical competence, teacher, higher education institution, strategic concepts, formation, professional training.

Стаття надійшла до редакції 30.09.2025 р.

УДК 615.862:636.7]-057.4]:[005.952:005.53](100)](045)
DOI: 10.35619/pse.vi5.135

Оксана КРАВЧЕНКО
доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна
ORCID: 0000-0002-1127-9807
e-mail: okskravchenko@ukr.net

Олександр САФІН
доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна
ORCID: 0000-0001-5745-8635
e-mail: 245440ss@gmail.com

Наталія МАСЬ
кандидат психологічних наук, доцент,
начальник кафедри військової психології та педагогіки Військового
інституту КНУ імені Тараса Шевченка,
м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0003-3940-3985
e-mail: 2005mas@ukr.net

ПРОФЕСІЙНІ ВИМОГИ ДО ФАХІВЦЯ З КАНІСТЕРАПІЇ ЗА РУБЕЖЕМ

Анотація. У статті з'ясовано, що потреба в соціально-психологічній підтримці вразливих категорій громадян зумовлює розвиток широкого спектру реабілітаційних послуг. Серед нових методів реабілітації виокремлено каністерапію, яка передбачає залучення спеціально підготовлених собак до інтеракцій з клієнтом. Зарубіжний досвід упровадження цього методу підтвердив його ефективність у роботі з різними категоріями громадян. Використання каністерапії в Україні актуалізує питання професійної підготовки фахівців.

Досліджено особливості надання послуг каністерапії у країнах Європейського Союзу. Встановлено, що освіту за цим фахом наразі можна отримати в Іспанії, Ізраїлі та Чехії. У Польщі спеціальність «каністерапевт» навіть включено до класифікатора професій, а в Литві каністерапія є офіційно визнаною.

На основі порівняльного аналізу професійних стандартів для спеціальності «каністерапевт» у Литві і Польщі визначено знання та вміння, які мають бути сформовані у

фахівців; вимоги до освіти, матеріально-технічного забезпечення; подано умовний перелік соціальних навичок; запропоновано сфери працевлаштування.

В Україні професія «каністерапевт» ще не визнана, відповідно немає й освітніх програм та професійного стандарту. Підготовка фахівців здійснюється лише на сертифікованих курсах. Розроблено освітній компонент «Каністерапія» з підготовки майбутніх ветеринарів у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій.

Ключові слова: реабілітація, каністерапія, людина, тварина, професійна підготовка, професійний стандарт.

Актуальність дослідження. В Україні каністерапія – новий метод реабілітації, який розвивається з урахуванням зарубіжного досвіду та завдяки локальним ініціативам в різних регіонах України. З метою удосконалення процесу надання реабілітаційних послуг людям з інвалідністю, демобілізованим особам та членам їхніх родин, дітям і молоді, а також усім, хто постраждав від надзвичайних ситуацій накопичений практичний досвід потребує наукового узагальнення та висвітлення у формі рекомендацій для фахівців-практиків.

Суспільство потребує таких послуг, яку були б доступними, якісними і давали ефективний результат, забезпечити який, очевидно, можуть спеціально підготовлені фахівці-каністерапевти. Як свідчить оновлений перелік галузей знань і спеціальностей, в Україні [6] немає такої спеціальності та професії каністерапевта і в Класифікаторі професій та в переліку затверджених професійних стандартів.

Разом із тим, упродовж останнього дисятиріччя в Україні каністерапія почала активно розвиватися. У Європі ж вона вже є досить поширеною практикою, зокрема, у Польщі спеціальність «каністерапевт» навіть включено до класифікатора професій, а освіту за цим фахом наразі можна здобути в Іспанії, Ізраїлі та Чехії. Крім того, у Литві, Норвегії та Німеччині каністерапія є офіційно визнаною.

У сучасних умовах особливо актуальним є дослідження зарубіжного досвіду підготовки фахівців у цій сфері, визначення вимог та кваліфікаційних характеристик, загальних та професійних компетентностей каністерапевтів, а також аналіз контенту освітніх програм закладів вищої освіти в Україні на наявність освітніх компонентів із каністерапії.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Інтеграція собак у психотерапевтичні практики, спрямовані на вирішення соціальних та міжособистісних дефіцитів, становить особливий інтерес – узагальнення напрацювань у цій галузі таких зарубіжних учених, як А. Брітц, І. Скофман, Р. Джіджерсон та ін. [3].

Інформацію про європейський досвід терапії за допомогою тварин подає «Аналітична записка з питань порівняльного законодавства щодо регулювання терапії за допомогою тварин в Україні та державах-членах ЄС».

Вітчизняні дослідники мають певні напрацювання, зокрема, колектив українських науковців (Н. Кремпа, Б. Гутий, О. Козенко, І. Двилюк, Н. Магрело, Г. Клим, У. Вус, А. Висоцький, Т. Мартишук, С. Попадюк) визначили потреби впровадження та проблеми розвитку каністерапії на теренах України [1]. Л. Захаренко узагальнила досвід каністерапії у професійній діяльності психологів структурних підрозділів МВС України у воєнний час [5].

Проте узагальнених праць про зміст професійної підготовки каністерапевтів наразі немає, що визначає актуальність нашого дослідження.

Мета статті – вивчити зарубіжний досвід навчання та надання послуг каністерапії, а також сучасний стан професіоналізації цієї сфери в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. У Французькій Республіці фахівців у сфері зоотерапії умовно поділяють на дві категорії. Перша – це зоотерапевти, тобто особи, які мають відповідну медичну, педагогічну або соціальну освіту та додатково здобувають спеціалізовану кваліфікацію. Друга категорія – посередники, які не мають формальної освіти в зазначених галузях, але пройшли спеціалізований навчальний курс. Станом на сьогодні жодна програма професійної підготовки у сфері зоотерапії не має офіційного визнання на державному рівні як така, що дає право отримати диплом за спеціальностями «посередник із тваринами» або «зоотерапевт», проте для здобуття професійного статусу в галузі взаємодії з тваринами настійно рекомендують проходити кваліфікаційний курс та отримати відповідний сертифікат навичок. Такі курси пропонують, зокрема, Французький інститут зоотерапії та інші акредитовані установи. Як приклад, Університет Сорбонна надає можливість здобути диплом фахівця з поводження з тваринами, що слугує додатковою сертифікацією для осіб, які вже провадять професійну діяльність як терапевти, біхевіористи або соціальні працівники. Згідно з Кодексом законів про працю Франції, існують два типи сертифікатів, що підтверджують отриману кваліфікацію за напрямами «посередник із тваринами» або «зоотерапевт»: сертифікати, які засвідчують набуття знань та навичок, необхідних для ведення відповідної професійної діяльності; сертифікати, які підтверджують раніше здобуті професійні компетенції [4].

У Литві професійну кваліфікацію спеціаліста з каністерапії здобувають після завершення навчання в галузі медицини, реабілітації, стоматології, громадського здоров'я, фармації, біології, ветеринарної медицини, соціальної роботи, психології, соціології, антропології, педагогіки за освітньою програмою взаємодії людини та тваринита після завершення освітньої програми з каністерапії відповідно до процедури, установленої Міністерством охорони здоров'я [2]. Заслуговує на увагу наявність спеціальних нормативних документів, які утверджують і легалізують професію каністерапевта: Протокол надання каністерапічних послуг (2021), Литовський медичний стандарт 184:2024

«Спеціаліст з каністератерапії у доповнювальній та альтернативній медичній допомозі».

У Республіці Польщірозроблене законодавство у сфері захисту тварин, а також затверджено професійний стандарт «Каністерапевт».

Для визначення ключових змістових компонентів, на основі вивчення яких присвоюють професійну кваліфікацію «каністерапевт», порівняємо професійні стандарти Польщі та Литви (див. таблицю 1). Результати аналізу дадуть змогу отримати інформацію для підготовки відповідних документів щодо стандартизації цієї професії в перспективі в Україні.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз професійних стандартів професії «каністерапевт» у Польщі та Литві

Параметри для порівняння	Республіка Польща	Республіка Литва
Назва документа	Професійний стандарт каністерапевта (доготерапевта).	Литовський медичний стандарт: mn 184: 2024 спеціаліст із каністератерапії в доповнювальній та альтернативній медичній допомозі. Протокол надання каністерапійних послуг (2021).
Обладнання	– навчальні матеріали для учасників курсу (наприклад, навчальні дошки); – обладнання для відтворення записів; – поводок, шлея, нашийник для собак; – миска для собаки; – ласощі для собаки; – лежак для собаки; – розвивальні іграшки для собаки; – комп'ютер – підготовка занять, мультимедійна презентація під час проведення занять, ведення документації, користування інтернетом.	Послугу можуть надавати пацієнту в приміщенні або, за можливості, на відкритому повітрі. Обладнання має бути чистим і перевіреним на придатність до використання перед наданням кожної послуги каністерапії відповідно до вимог виробника.
Норми часу	У закладах освітиробочий час становить 40 годин щотижня; у випадку цивільно-правового договору він може бути меншим. Кінолог (кінолог-терапевт) може бути ФОП. Тоді він самостійно організовує свій робочий час, зокрема, у святкові дні. Тривалість роботи кінолога (кінолога-	Пацієнту найчастіше надають 10–12 послуг каністерапії. Тривалість однієї послуги каністерапії від 30 до 60 хвилин залежно від стану пацієнта.

	терапевта) залежить від методу та місця роботи. Фактична робота однієї собаки-терапевта не повинна перевищувати 3 години на тиждень,доцільно розподілити їх на кілька днів, ураховуючи такі фактори, як: вік, раса, темперамент, тип групи.	
Психофізичні вимоги до працівника, який працює каністерапевтом	–загальна фізична підготовленість, – працездатність органів слуху, – візуальна ефективність, – ефективність відчуття дотику, – працездатність опорно-рухового апарату, – працездатність м'язової системи, – ефективність нюху, – працездатність органів рівноваги	Не визначено
Сенсорні характеристики собаки-каністерапевта	– гострота слуху, – гострота зору, – розрізнення кольорів, – стереоскопічний зір, – тактильні відчуття, – нюх, – спритність рук і пальців, – проникливість,координація очей і рук, – відчуття рівноваги, – швидкі рефлекси.	Не визначено
Загальні уміння й навички	– гарна пам'ять, – здатність до концентрації, – розділена увага, – просторова уява, – логічні міркування, – здатність ухвалювати швидкі та точні рішення, – уміння налагоджувати контакти з людьми, – організаторські та педагогічні здібності, –уміння співпрацювати та працювати в команді, – здатність мотивувати себе та інших, – здатність працювати в складних умовах.	Не визначено
Особистісні якості фахівця з каністерапії	– бажання працювати індивідуально, – напористість, – незалежність,	Не визначено

	– самоконтроль, – наполегливість і терпіння, – ініціатива, – комунікативні навички, – креативність і відкритість, – емпатія, – доброта, – готовність допомогти, – дискретність, – емоційна стійкість і подолання стресу, – витривалість до тривалих розумових зусиль, – стійкість до вимушеного стану тіла, – надійність і точність, – відповідальність за професійні дії, – доступність, – любов до тварин.	
Вимоги до освіти фахівця з каністерапії	Вища освіта: педагогіка, тваринництво, рекреація тварин, освіта та терапія, психологія або пов'язані спеціальності.	Повинен мати ступінь вищої освіти або еквівалентну кваліфікацію вищої освіти, отриману після закінчення навчання в галузі медицини, або реабілітації, або стоматології, або догляду за ротовою порожниною, або охорони здоров'я, або харчування, або фармації, або біології, або генетики, або мікробіології, або молекулярної біології, або біофізики, або біохімії, або ветеринарної медицини, або соціальної роботи, або психології, або соціології, або антропології, або педагогіки, або освіти, або андрагогіки, і має пройти підготовку в порядку, установленому Міністерством охорони здоров'я.

Професійні компетентності	*Z1 Отримання знань про поведінку та дресирування собак.* Знання: – способи та форми спілкування з собакою; – сигнали собаки: звуки та мова,тіло собаки; – небезпечні ситуації, які можуть виникнути під час занять собакотерапії; – правила підтримки хорошого самопочуття собаки під час заняття із собакотерапії. Уміння: – спілкуватися із собакою усно і невербально; – читати та інтерпретувати надіслані сигнали собакою; – запобігати ситуаціям, які є небезпечними для пацієнтів або для собаки під час проведення заняття; – проводити заняття із забезпеченням добробуту собаки. *Z2 Вибір собаки та підготовка її до виконання спеціальних завдань.* Знання: – породи собак та їхня продуктивність; – основи психології собаки; – способи (позитивні) формування бажаної поведінки собак; – сфера завдань спеціаліста та середовище, у якому собака буде працювати, зберігаючи при цьому добробут тварин. Уміння: – обирати цілі та методи навчання залежно від породи та характеру собаки; – оцінювати та вирішувати психологічні потреби і фізичний стан собаки під час навчання та роботи; – навчати собаку бажаній поведінці, підтримуючи її самопочуття; – підготовка собаки до виконання завдань спеціаліста з урахуванням її благополуччя.	*Система знань щодо медичної складової у наданні послуг каністерапії:* 1. Структура, принципи управління, функції та структура системи охорони системи охорони здоров'я Литовської Республіки. 2. Правові акти, що регулюють надання послуг каністерапії. 3.Охорона здоров'я, соціальна робота та Міжнародна класифікація хвороб, інвалідності та здоров'я (МКХ). 4.Основи підготовки, управління та бухгалтерського обліку документів. 5. Показники статистики охорони здоров'я. 6. Принципи та види медичного страхування. 7.Основи законодавства про охорону здоров'я. 8. Принципи захисту персональних даних. 9. Методи використання інформаційно-комунікаційних технологій та вміння їх використовувати. 10. Законодавство, що регулює добробут, утримання тварин та догляд за ними. 11. Моделі надання послуг каністерапії, рекомендації щодо забезпечення якості послуг. *Фахівець із каністерапії повинен знати:* 1. Принципи безпеки та гігієни праці працівників.

	Z3 Постановка терапевтичного діагнозу. Знання: – принципи побудови діагнозу для пацієнтав рамках профільного навчання; інформація про пацієнта на основі листка непрацездатності, документація, яку повідомляє медико-психологічний консультаційний центр; – принципи проведення співбесіди; – принципи проведення первинного спостереження; – типи когнітивних розладів, емоційні та особистісні потреби; – способи розпізнавання потреб і можливостей підопічних. Уміння: – сформулювати терапевтичний діагноз/виховну діяльність підопічного в межах його/її профільної освіти; – скласти список проблем і потреб підопічного; – провести співбесіду з клієнтом, його/її сім'єю або законними опікунами; – провести первинне спостереження; – розпізнати порушення в процесах когнітивних, емоційних й особистісних; – визначати ресурси та можливості особи, про яку піклуються. *Z4 Налагодження співпраці з терапевтичною командою.* Знання: – принципи співпраці з терапевтичною командою; – рекомендації терапевтичної групи щодо роботи з клієнтом; – рекомендації терапевтичної групи щодо співпраці з родиною та найближчим оточенням. Уміння: – планувати співпрацю з командою; – виконувати рекомендації спеціалістів з інших галузей; – створити мережу підтримки з фахівцями з інших сфер.	2.Вимоги гігієнічних норм, що регламентують діяльність закладу, де надають послуги каністерапії. 3. Професійну етику. 4. Принципи роботи в міждисциплінарній команді спеціалістів. 5. Основи анатомії, фізіології та патології людини, а також вікові та гендерні особливості. 6. Характеристики росту, розвитку та старіння людини на різних етапах життя (принципи когнітивного, фізичного та психологічного розвитку). 7.Проблеми психічного здоров'я та поведінкипацієнтів різного віку. 8. Симптоми та перебіг захворювань та розладів здоров'я пацієнтів. 9. Біологічні, психосоціальні та соціокультурні фактори навколишнього середовища та їхній вплив на розвиток та здоров'я людини. 10. Принципи організації та проведення заходів щодо зміцнення здоров'я пацієнтів у межах компетенції фахівця. 11. Методи, принципи терапії з використанням тварин, можливості, наукові теорії, що пояснюють взаємозв'язок між тваринами та людьми. 12. Вплив каністерапії на окрему особу, групу, громаду та навколишнє середовище.

	Z5 Вибір методу роботи відповідно до потреб особи, яка перебуває під опікою. Знання: – методи роботи з клієнтом; – техніки та форми роботи з клієнтом; – терапевтичне/освітнє призначення методик та методи роботи з клієнтом. Уміння: – вибирати відповідні методи та прийоми потребам, стану здоров'я, можливостям та здібностям особи, яка перебуває під опікою; – адаптувати засоби, допоміжні засоби, прийоми та форми в роботі з клієнтом; – використання методів та технік,відповідних до потреб, проблем, стану здоров'я, можливостей і здібностей хворого. *Z6 Підготовка та проведення занять із собакою.* Знання: – види діяльності для різних груп учнів; – види когнітивних та емоційних розладів ; – методи вербальної комунікації; - – помилки та бар'єри у спілкуванні; – роль собаки в проведеній діяльності; – принципи організації робочого місця відповідно до правил охорони праці, протипожежного захисту, вимог ергономічності і збереження гарного самопочуття тварини. Уміння: – скласти план роботи та підготувати сценарій занять із урахуванням потреб і можливостей підопічного; – провести терапевтичний/освітній процесі з підопічним; – використовувати техніки міжособистісного спілкування; – установлювати контакт із клієнтом; – мотивувати клієнта на активність під час занять із собакою; – ураховувати потреби та робочі можливості собаки.	13. Вплив каністерапії на здоров'я та якість життя людини. 14. Принципи спілкування із собакою-терапевтом та співпраці спеціаліста з кінології, собаки-терапевта та пацієнта. 15. Особливості догляду за собаками, харчування;фізіологію, етологію та видоспецифічну комунікацію, а також інші аспекти, які можуть вплинути на якість та безпеку послуг каністерапії. 16. Специфіку вибору та підготовки собаки-терапевта для послуг каністерапії. 17. Методи надання послуг каністерапії для різних станів та потреб здоров'я (пацієнти з розладами психічного здоров'я, когнітивними розладами, з проблемами з мобільністю та незалежністю, пацієнти догляду та паліативні пацієнти). 18. Принципи емоційно-психологічного, психосоматичного та рекреаційного впливу доказової практики каністерапії. 19.Професійну етику. 20. Загальні принципи організації охорони здоров'я. 21. Основи анатомії, фізіології та патології людини, а також вікові та статеві особливості. 22. Принципи організації та проведення оздоровчих заходів для людей з інвалідністю.

	Z7 Моніторинг та документування курсу каністерапевтичного лікування (дог-терапія). Знання: – види лікувальної документації; – необхідність документувати спостереження, терапевтичний прогрес пацієнта; – принципи проведення терапевтичного спостереження; – методи документування. Уміння: – розробити анкети, робочі таблиці тощо документи, необхідні для діагностики підопічного; – вести терапевтичне спостереження; – підтримувати, змінювати та оновлювати терапевтичну документацію; – оцінювати вжиті дії.	23. Принципи роботи в міждисциплінарній команді спеціалістів. 24. Основи надання першої медичної допомоги. 25. Принципи оцінки впливу послуг каністерапії. *Фахівець із каністерапії повинен уміти:* 1.Підготувати робоче місце для каністерапії та вибрати необхідні інструменти для роботи. 2. Дотримуватися гігієнічних вимог. 3. Спілкуватися з пацієнтами різного віку та їхніми родичами. 4. Зібрати анамнез пацієнта. 5. Оцінити функціональний, емоційний та психічний стани пацієнта. 6. Оцінити та пояснити показання та протипоказання до каністерапії пацієнтам та/або особам, відповідальним за їхнє здоров'я. 8. Самостійно надавати послуги каністерапії, організовувати та планувати свою діяльність у межах своєї компетенції. 9. Працювати в команді: спілкуватися, вирішувати проблеми та приймати рішення. 10.Планувати, організовувати та надавати індивідуальні та групові (для пацієнтів) послуги каністерапії. 11. Створити індивідуальний план надання послуг каністерапії (анамнез пацієнта, скарги,

		мета послуги, завдання, частота сеансів, тривалість, ефект від послуги, рекомендації щодо здоров'я), обрати заходи та оцінити вплив і можливості застосування каністерапії. 12. Ураховуючи стан пацієнта, вік, характер захворювання або розладу здоров'я та його перебіг, підібрати відповідні методи каністерапії. 13. Оцінити та розвинути моторні, когнітивні та психосоціальні навички пацієнта. 14. Контролювати стан здоров'я пацієнта під час надання послуг каністерапії, виявляти стани, що загрожують життю, оцінювати їх,змінювати або припиняти послуги каністерапії та належно документувати це. 15. Передбачати зовнішні фактори ризику, які можуть виникнути під час надання послуг каністерапії, та вживати превентивних заходів для їх усунення. 16. Оцінити стан собаки-терапевта під час надання послуги та, за необхідності, скоригувати або припинити надання послуги. 17. У межах своєї компетенції консультувати та надавати рекомендації іншим спеціалістам із питань каністерапії; 18.У межах своєї компетенції консультувати пацієнтів із питань профілактики захворювань і розладів здоров'я та полегшення недуг,

		спричинених захворюваннями та розладами здоров'я, надавати рекомендації щодо здорового способу життя та заходів збереження здоров'я. 19. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології. 20. Творчо застосовувати послуги каністерапії на основі науково-доказових методів.
Соціальні компетентності	– Взяття на себе відповідальності за наслідки рішень і дій. – Самостійне прийняття рішень та виконання терапевтичної роботи. – Співпраця з начальством, клієнтами та їхнім оточенням у здійсненні терапії. – Спілкування з клієнтом відкрито, наполегливо, толерантно та доброзичливо. – Оцінка та коригування власного ставлення та поведінки, включаючи постійний перегляд власних досягнень та впливу на людей, які перебувають під їхньою опікою, і на собаку. – Турбота про безпеку та благополуччя всіх учасників терапії, включаючи собаку. – Адаптація поведінки до мінливих умов під час терапевтичних заходів. – Актуалізація знань та підвищення професійної кваліфікації. – Дотримання принципів професійної етики та чинних нормативних актів.	Не визначено
Сфери працевлаштування	– дитячий садок, – школа, – навчальний заклад, – заклад догляду та навчання, – лікувальний заклад, – психолого-педагогічний консультаційний центр, – асоціація або фонд, – лікарня, – санаторій,	Послуга каністерапії надається з оздоровчою метою індивідуально або в групі, дітям і дорослим з проблемами здоров'я, інвалідністю, особливими потребами, психологічними, фізичними, соціальними, сенсорними труднощами,

	– будинок пристарілих – будинок соціальної допомоги, – в'язниця, – будинок клієнта, – власний терапевтичний кабінет.	які працюють разом із собакою.

Порівняльний аналіз професійних стандартів двох країн дозволяє з'ясувати, що у їхньому змісті окреслено вимоги до професійних компетентностей, соціальних навичок, норм часу, матеріально-технічного забезпечення роботи каністерапевта. У змісті професійної діяльності актуалізовано компететностості, пов'язані з вивченням поведінки собак, їх підготовкою та захистом; оцінюванням стану здоров'я клієнтів для розроблення програми занять; співпрацею з мультидисциплінарною командою; проведенням занять каністерапії; використанням документознавчих знань під час їх оформлення тощо. Водночас є відмінності у структурах документів та наявності рубрик психологічних, сенсорних та особистісних характеристик каністерапевта (у литовському документі таких рубрик немає).

Аналіз зарубіжного досвіду присвоєння професійної кваліфікації каністерапевта дає підстави схарактеризувати стан підготовки таких фахівців в Україні.

Заслуговує на увагу створена Українська асоціація каністерапії, яку активно підтримує Кінологічна спілка України. Спільно з іншими організаціями та учасниками численних соціальних проектів вони розробили програму розвитку каністерапії з метою визнання цього методу державою та подальшого розвитку його в Україні [8].

У 2019 р. в Україні розпочала свою діяльність перша неурядова організація, яка контролює паразитологічну ситуацію, Національна громадська організація «Асоціація Європейської Наукової Ради з проблем паразитозів тварин-компаньйонів в Україні» (ESCCAP UA) – повноправний член ESCCAP, що несе відповідальність за переклад і адаптацію керівних принципів та цілей цієї організації в нашому регіоні [1].

У 2020 р. в Україні вперше було організовано професійні курси з каністерапії 1-го рівня, які провели польські фахівці з організації Stowarzyszenie Zwierzęta Ludziom (Польща), яка є дійсним членом та представником IAHIAO, автором та виконавцем багатьох міжнародних проєктів, зокрема і розробки Європейських стандартів каністерапії, рекомендації для якої зібрані в положеннях «Білої книги» [1]. Курси були проведені за міжнародними стандартами ЄС, з видачею відповідних сертифікатів на собак і дипломів каністерапевтам про проходження навчання.

Аналіз освітніх програм у закладах ВО України дав змогу виявити, що наразі немає таких ОП, здобувачам яких присвоювали б освітню кваліфікацію каністерапевта.

Зокрема, у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій розробленовибірковий освітній компонент «Каністерапія», мета якого – сформувати систему знань та уявлень про каністерапію як один із сучасних способів впливу на становлення,розвиток та реабілітацію особистості, а саме: розвиток особистості (психомоторний, емоційний, пізнавальний, особистісний, комунікативний тощо); її поведінкові реакції, акти, вияви; посилення довільної регуляції; покращення показників адаптації до навколишнього соціального середовища стабілізація особистого емоційного стану; структурування мислення; активізація пам'яті; розвиток мовлення; регуляція психомоторних функцій тощо [7].

Структура курсу включає такі теми:

Тема 1. Каністерапія в структурі методу людино-тваринної взаємодії (ЛТВ). Можливості собак у розрізі каністерапії: собака-візитер, собака-діагност, собака-терапевт. Еволюційні особливості собаки як виду. Формування видових типів комунікації псових, специфіка світосприйняття та обміну інформації. Базові комунікаційні відмінності між людиною та собакою.

Тема 2. Сигнальна система в собак та особливості мови тіла: центр ваги, положення окремих частин тіла, позиції та знаки всього тіла, тип дихання, голосові маркери, інформативність комплексної роботи різних груп м'язів. Психологічні зони тіла, значення їх демонстрації. Необхідність знань когнітивної етології під час підготовки собаки до роботи в каністерапії.

Тема 3. Поняття і закони адаптації та соціалізації. Закономірності природних адаптивних реакцій. Складності у формуванні необхідних для роботи в каністерапії соціальних поведінкових відповідей на подразники. Формування поведінкових моделей через команди та специфічність їхнього впливу на роботу в каністерапії.

Тема 4. Правильне формування буденного життя собаки для максимальної продуктивної роботи в програмах каністерапії. Вікові та статеві особливості формування та прояви реакцій у собак, вплив їх на поведінку та роботу в каністерапії. Необхідні ветеринарні обстеження, оцінка здоров'я та регулярні огляди собаки для допуску доканістерапії. Фізичний розвиток цуценят та фізична підготовка собак, що працюють каністерапевтами.

Тема 5. Тестування як спосіб оцінки внутрішніх станів та візуально прихованих реакцій собаки. Типи та методики тестування. Первинні тестування цуценят та молодих собак. Тестування під час підготовки та навчання каністерапевтів (собак-терапевтів). Тестування під час роботи та після завершення виконаних завдань.

Тема 6. Визначення наявності протипоказів для занять уканістерапії, наприклад, таких, як алергія на тварин. Оцінка та робота з відвертими чи прихованими страхами та фобіями в людей. Корекція страхів та фобій.

Урахування та мінімізація негативних наслідків формування гіперзв'язків та станів залежності між людиною та собакою.

Тема 7. Особливості роботи з дітьми до 6 років. Роль та завдання батьків під час занять. Робота з дітьми від 7 до 11 років. Особливості роботи з підлітками від 12 років. Каністерапія з дорослими та старшою віковою категорією. Часова організація занять. Підбір індивідуальних завдань та тренінгів. Формування особистої програми терапії. Ведення індивідуальних карток пацієнта.

Тема 8. Навчання собак для роботи з дітьми і підлітками. Навчання собак для у закладах дошкільної та загальної середньої освіти. Інші методики та моделі підготовки собак у розрізі професійних різновидів каністерапії [7].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Потреба в соціально-психологічній підтримці вразливих категорій громадян зумовлює розвиток широкого спектру реабілітаційних послуг. Серед нових методів реабілітації виокремлено каністерапію, яка передбачає залучення спеціально підготовлених собак до інтеракцій з клієнтом. Зарубіжний досвід упровадження цього методу підтвердив його ефективність у роботі з різними категоріями громадян. Використання каністерапії в Україні актуалізує питання професійної підготовки фахівців.

Вивчивши особливості надання послуг каністерапії у країнах Європейського Союзу, встановили, що освіту за цим фахом наразі можна отримати в Іспанії, Ізраїлі та Чехії. У Польщі спеціальність «каністерапевт» навіть включено до класифікатора професій, а в Литві каністерапія є офіційно визнаною.

На основі порівняльного аналізу професійних стандартів Литви й Польщі для спеціальності «каністерапевт» визначили знання та вміння, що мають бути сформовані у фахівців; вимоги до освіти, матеріально-технічного забезпечення; орієнтовний перелік соціальних навичок; запропоновано сфери працевлаштування.

В Україні професія «каністерапевт» ще не визнана, відповідно немає й освітніх програм та професійного стандарту. Підготовка фахівців здійснюється лише на сертифікованих курсах.У Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій розроблено освітній компонент «Каністерапія» з підготовки майбутніх ветеринарів.

Потребують розробки за участі фахівців-практиків, науковців та зарубіжних колег практичні рекомендації щодо підготовки каністерапевтів в Україні у закладах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Canis therapy: implementation needs and development problems in Ukraine. N. Y. Krempa та ін. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies*. 2024. Т. 26, № 101. С. 229-235. URL: https://doi.org/10.32718/nvlvet-a10136 (дата звернення: 04.06.2025).

2. Įsakymas dėllietuvos medicinos normosan 184:2024 Papildomosios Ir Alternatyviosios Sveikatos Priežiūros kaniterapijos specialistas» patvirtinimo [Complementary and Alternative Health Care Canitherapy Specialist» Approval]: Įsakymas Lietuvos Respublikos від 05.11.2024 № V-1076. URL: https://e-seimas.lrs.lt/rs/actualedition/3accc9629bb511ef955ff95815eb5ce5/dw CXLGVuqK/ (дата звернення: 01.06.2025). [in Lithuanian]

3. Positive Effects of a Short-Term Dog-Assisted Intervention for Soldiers With Post-traumatic Stress Disorder–A Pilot Study. A. Beetz та ін. *Frontiers in Veterinary Science*. 2019. Т. 6. URL: https://doi.org/10.3389/fvets.2019.00170 (дата звернення: 04.06.2025).

4. Аналітична записка з питань порівняльного законодавства щодо регулювання терапії за допомогою тварин в Україні та державах-членах ЄС. *Дослідницька служба Верховної Ради України*. Київ, 2024. 12 с. URL: https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33340.pdf (дата звернення: 04.06.2025).

5. Захаренко Л. Каністерапія у професійній діяльності психологів структурних підрозділів МВС України у воєнний час. *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану*. Харків, 2022. С. 188-190. URL: https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/028edbfc-6f25-4c3e-802a-b143373715ef/content (дата звернення: 02.06.2025).

6. Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти : Постанова Каб. Міністрів України від 30.08.2024 № 1021. - *zakon.rada.gov.ua.*URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-п#Text (дата звернення: 04.06.2025).

7. Робоча програма навчальної дисципліни «Каністерапія». *Львівський Національний Університет Ветеринарної Медицини та Біотехнологій*. URL: https://lvet.edu.ua/images/step/2021/11/01/5/34.%20prohrama%20kanisterapiya%20III%20kurs%20B-O.pdf (дата звернення: 04.06.2025).

8. Садрицька С. Проблеми каністерапії як новітнього методу практичної соціальної роботи. *«SOCIOPROSTIR: the interdisciplinary online collection of scientific works on sociology and social work»*. 2021. № 11. С. 38-45. URL: https://orcid.org/0000-0002-9469-2313 (дата звернення: 01.06.2025).

REFERENCES

1. Canis therapy: implementation needs and development problems in Ukraine. N. Y. Krempa ta in. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies*. 2024. T. 26, No. 101. S. 229-235. URL: https://doi.org/10.32718/nvlvet-a10136 (data zvernennia: 04.06.2025).

2. Įsakymas dėllietuvos medicinos normosan 184:2024 Papildomosios Ir Alternatyviosios Sveikatos Priežiūros kaniterapijos specialistas» patvirtinimo [Complementary and Alternative Health Care Canitherapy Specialist» approval]: Įsakymas Lietuvos Respublikos vid 05.11.2024, No. V-1076. URL: https://e-seimas.lrs.lt/rs/actualedition/3accc9629bb511ef955ff95815eb5ce5/dw CXLGVuqK/ (data zvernennia: 01.06.2025). [in Lithuanian]

3. Positive Effects of a Short-Term Dog-Assisted Intervention for Soldiers With Post-traumatic Stress Disorder – A Pilot Study. A. Beetz ta in. *Frontiers in Veterinary Science*. 2019. T. 6. URL: https://doi.org/10.3389/fvets.2019.00170 (data zvernennia: 04.06.2025).

4. Analitychna zapyska z pytan porivnialnoho zakonodavstva shchodo rehuliuvannia terapii za dopomohoiu tvaryn v Ukraini ta derzhavakh-chlenakh YeS [Analytical Note on Comparative Legislation on the Regulation of Animal-assisted Therapy in Ukraine and EU Member States]. *Doslidnytska sluzhba Verkhovnoi Rady Ukrainy*. Kyiv, 2024. 12 s. URL:

https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33340.pdf (data zvernennia: 04.06.2025). [in Ukrainian]

5. Zakharenko L. Kanisterapiia u profesiinii diialnosti psykholohiv strukturnykh pidrozdiliv MVS Ukrainy u voiennyi chas [Canitherapy in the Professional Activities of Psychologists of Structural Units of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine During Wartime]. *Pidhotovka pravookhorontsiv v systemi MVS Ukrainy v umovakh voiennoho stanu.* Kharkiv, 2022. S. 188-190. URL: https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/028edbfc-6f25-4c3e-802a-b143373715ef/content (data zvernennia: 02.06.2025). [in Ukrainian]

6. Pro vnesennia zmin do pereliku haluzei znan i spetsialnostei, za yakymy zdiisniuietsia pidhotovka zdobuvachiv vyshchoi ta fakhovoi peredvyshchoi osvity [On Amendments to the List of Fields of Knowledge and Specialties in Which Applicants for Higher and Professional Pre-higher Education are Trained] : Postanova Kab. Ministriv Ukrainy vid 30.08.2024, No. 1021. - zakon.rada.gov.ua.URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-p#Text (data zvernennia: 04.06.2025). [in Ukrainian]

7. Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny «Kanisterapiia» [Work Program of the Academic Discipline «Canisterapy»]. *Lvivskyi Natsionalnyi Universytet Veterynarnoi Medytsyny ta Biotekhnolohii.* URL: https://lvet.edu.ua/images/step/2021/11/01/5/34.%20prohrama%20kanisterapiya%20III%20kurs%20B-O.pdf (data zvernennia: 04.06.2025).

8. Sadrytska S. Problemy kanisterapii yak novitnoho metodu praktychnoi sotsialnoi roboty [Problems of Canine Therapy as a New Method of Practical Social Work]. *«SOCIOPROSTIR: the interdisciplinary online collection of scientific works on sociology and social work».* 2021. No. 11. S. 38-45. URL: https://orcid.org/0000-0002-9469-2313 (data zvernennia: 01.06.2025).

PROFESSIONAL REQUIREMENTS FOR A CANISTERAPY SPECIALIST ABROAD

Oksana KRAVCHENKO
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Dean at the Faculty of Social and Psychological Education,
PavloTychyna Uman State Pedagogical University,
Uman, Ukraine.
ORCID: 0000-0002-1127-9807
e-mail: okskravchenko@ukr.net

Oleksandr SAFIN
Doctor of Psychological Sciences, Professor,
Professor at the Department of Psychology of
Pavlo Tychyna Uman
State Pedagogical University
Uman, Ukraine
ORCID: 0000-0001-5745-8635
e-mail: 245440ss@gmail.com

Nataliya MAS
Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor,
Head at the Department of Military Psychology and Pedagogy of the Military Institute of
Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-3940-3985
e-mail: 2005mas@ukr.net

Abstract. The need for socio-psychological support for vulnerable categories of citizens determines the development of a widerange of rehabilitation services. Among the new methods of rehabilitation, canistherapy stands out, which involves the participation of specially trained dogs in interactions with clients. International experience in implementing this method has confirmed its effectiveness in working with various groups of people. The use of canistherapy in Ukraine raises the issue of professional training for specialists.

Having studied the specifics of canistherapy services in European Union countries, we found that education in this field is currently available in Spain, Israel, and the Czech Republic. In Poland, the profession of «canistherapist» is even included in the national classification of professions, and in Lithuania, canistherapy is also officially recognized.

Based on a comparative analysis of professional standards for the «canistherapist» specialty in Lithuania and Poland, the necessary knowledge and skills required for specialists were identified, along with educational requirements, material and technical support, and a provisional list of social skills. Employment opportunities were also proposed.

In Ukraine, the profession of «canistherapist» han't been recognized yet, and accordingly, there are no educational programs or professional standards. Specialist training is carried out only through certified courses, and an educational component titled «Canistherapy» has been developed for future veterinarians at the Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies.

Keywords: rehabilitation, canistherapy, human, animal, professional training, professional standard.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2025 р.